

بررسی فضای شخصی و سطوح مناسب خلوت در سرای سالمندان، با توجه به نیاز کاربر^۱

سعید حق نیا^{۱*}، نادیه ایمانی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری داخلی دانشگاه هنر تهران، (Saeed_haghnia@yahoo.com)

۲- استادیار بخش معماری و معماری داخلی دانشگاه هنر تهران، (Nadi.imani@gmail.com)

چکیده

خلوت، به عنوان یکی از اصلی ترین نیازهای روانی هر انسان برشمرده می شود و در کیفیت ادراک کاربر از محیط نقش دارد. با توجه به این نکته که خلوت دارای سطوح مختلف، از انزوای کامل تا خلوت ذهنی می باشد، و همچنین وابسته بودن سطوح مورد نیاز خلوت به ویژگی های فردی انسان از قبیل جنسیت، سن و نژاد، و نیز دارا بودن ماهیت دیالکتیکی^۲، اختصاص دادن سطح ثابتی از خلوت به محیط در هنگام طراحی امکان پذیر نیست و نمی تواند به طور مطلوب پاسخگوی نیاز کاربر باشد. لذا، در پژوهش پیش رو پس از شناسایی تاثیر خلوت و فضای شخصی بر سالمند و بررسی سطوح مناسب خلوت در سرای سالمندان، به معرفی عوامل تاثیرگذار بر چگونگی ادراک سالمند از خلوت پرداخته شده است. سپس با بررسی راهکارهای طراحی در جهت شکل دادن به عوامل تاثیرگذار بر ادراک خلوت در سرای سالمندان، این نتیجه حاصل شد که به دلیل گسترده بودن طیف نیاز به سطوح مختلف خلوت از سوی کاربران، لازم است محیط تا جای ممکن قابلیت انطباق با نیاز های کاربر را داشته باشد. به عبارت دیگر، با فراهم آوردن توانایی تنظیم عناصر محیطی توسط کاربر در جهت دست یابی به سطح مورد نیاز خلوت، کیفیت ادراک کاربر از محیط ارتقا می یابد و تجربه ی بهتری از فضا را در پی خواهد داشت.

واژه های کلیدی: سرای سالمندان، معماری داخلی، روانشناسی محیطی، خلوت

^۱ این مقاله مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد سعید حق نیا در رشته ی معماری داخلی دانشگاه هنر تهران با عنوان "طراحی داخلی سرای سالمندان با رویکرد روانشناسی محیطی" بوده و استاد راهنمای پایان نامه خانم دکتر نادیه ایمانی می باشند.

^۲ Dialectic